

Status for offentlig konkurrence

December 2017

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Online ISBN 978-87-7029-686-1

Status for offentlig konkurrence 2017 er udarbejdet af
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

December 2017

Indhold

Kapitel 1	
Indledning og sammenfatning	4
1.1 Konkurrence om de offentlige opgaver	4
Kapitel 2	
Indikator for konkurrenceudsættelse	6
2.1 Offentlige opgaver – udbudsmulige opgaver og myndighedsopgaver	6
2.2 Opgørelse af konkurrenceudsættelsesgraden	8
2.3 IKU'ens anvendelse	8
2.4 Særlige forhold, der påvirker IKU'en i stat, regioner og kommuner	9
2.5 Revision af IKU i 2016.....	10
Kapitel 3	
Konkurrence om de offentlige opgaver	11
3.1 Konkurrenceudsættelse i stat, regioner og kommuner.....	11
3.2 Konkurrenceudsættelse i staten	12
3.3 Konkurrenceudsættelse i regionerne	13
3.4 Konkurrenceudsættelse i kommunerne	16
Kapitel 4	
Potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse.....	22
4.1 Eksempler på potentiale i staten.....	22
4.2 Eksempler på potentiale i regionerne	24
4.3 Eksempler på potentiale i kommunerne	26
Kapitel 5	
Fakta om danske udbud	28
5.1 Fordeling af udbudsprocedurer	28
5.2 Udbud under tærskelværdierne.....	30
5.3 Bekendtgørelser om indgået kontrakt	31
Kapitel 6	
Analyser og vejledninger i 2017.....	33
6.1 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyser.....	33
6.2 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledninger og klageaktivitet.....	34
Bilag.....	35

Kapitel 1

Indledning og sammenfatning

1.1 Konkurrence om de offentlige opgaver

Konkurrence om de offentlige opgaver er en central drivkraft i forhold til at sikre effektivisering, kvalitetsudvikling og innovation i opgaveløsningen. Konkurrencen kan bidrage til at hæve produktiviteten i den offentlige sektor ved at optimere arbejdsgange og udstyr, ved at forbedre overblik og styring samt ved at skærpe fokus på kvalitets- og serviceniveauet i opgaveløsningen.

Konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver betyder ikke nødvendigvis, at opgaven skal varetages af en privat aktør. Det betyder alene, at opgaven bringes i udbud, og at det testes, om opgaveløsningen er effektiv og giver den bedste kvalitet til prisen. Kommuner og regioner har mulighed for selv at vinde udbuddet gennem et kontrolbud, som skal gennemføres efter gennemskuelige og konkurrenceneutrale principper.

Status for offentlig konkurrence viser, at værdien af de opgaver, som det var muligt for det offentlige at konkurrenceudsætte, udgjorde godt 400 mia. kroner i 2016 eller ca. 20 pct. af BNP'en. Heraf blev der skabt konkurrence om opgaver for godt 103 mia. kr. Det svarer til 25,8 pct.

Den samlede konkurrenceudsættelse i staten, regionerne og kommunerne er dermed steget marginalt ift. 2015, hvor konkurrenceudsættelsesgraden var 25,6 pct. Det dækker over en vis begrænset stigning i konkurrenceudsættelsen i kommuner og regioner og en mindre tilbagegang hos staten.

I 2016 udbød kommunerne opgaver til en værdi af 62 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på knap 27 pct. Der er store forskelle på de forskellige kommuners konkurrenceudsættelse. Gribskov Kommune har en konkurrenceudsættelsesgrad på mere end 50 pct., og Gribskov var dermed den kommune i Danmark, der konkurrenceudsatte flest opgaver i 2016. Omvendt er konkurrenceudsættelsesgraden kun omkring 20 pct. i de kommuner, der konkurrenceudsatte færrest opgaver.

De ret store forskelle på konkurrenceudsættelsesgraderne indikerer, at der er et yderligere potentiale i en række kommuner. Målt på denne måde er det største potentiale for konkurrenceudsættelse inden for det sociale område og beskæftigelsesområdet, men der er også et potentiale inden for de tekniske opgaver, hvor der fortsat er forskelle i konkurrenceudsættelsen. I mange kommuner kan prioritering og professionalisering af arbejdet med konkurrenceudsættelse bidrage til at høste et potentiale. Forskellene i IKU'en kan således ikke umiddelbart forklares af udefrakommende rammebetingelser som fx geografi og kommunestørrelse, lige-

---

som politisk tilhørsforhold i kommunens ledelse heller ikke ser ud til at spille en afgørende rolle.

Regionerne konkurrenceudsatte opgaver til en værdi af 19 mia. kr. i 2016. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 20,2 pct. Konkurrenceudsættelsesgraden er blevet mere ensartet på tværs af regionerne. I regionerne er der et potentiale i at konkurrenceudsætte flere opgaver på sundhedsområdet, som er regionernes primære ansvarsområde. Der er således forskelle i konkurrenceudsættelsesgraden på sundhedsområdet, som indikerer, at der fx i hovedstadsområdet kan være mulighed for at konkurrenceudsætte flere opgaver.

Staten konkurrenceudsatte i 2016 opgaver til en værdi af 22,2 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 29,4 pct. I 2015 udgjorde værdien af de konkurrenceudsatte opgaver i staten således 22,8 mia. kr. Der er væsentlige forskelle på de forskellige ministeriers konkurrenceudsættelse, hvilket dog skal ses i sammenhæng med, at de varetager forskellige og skiftende opgaver. Hos staten er der potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse på bl.a. tekniske områder, herunder fx facility management.

Boks 1.1 Hovedkonklusioner

- » Staten, regionerne og kommunerne konkurrenceudsatte samlet set 25,8 pct. af deres udbudsmulige opgaver i 2016. Dette udgør en begrænset stigning sammenlignet med 2015, hvor konkurrenceudsættelsesgraden var på 25,6 pct.
- » Værdien af de opgaver, som det var muligt for det offentlige at konkurrenceudsætte, udgør godt 400 mia. kroner i 2016. Heraf blev der skabt konkurrence om opgaver for godt 103 mia. kr.
- » **Staten** konkurrenceudsættelsesgrad faldt med 0,2 procentpoint i forhold til 2015. Staten skabte konkurrence om opgaver for 22,2 mia. kr., svarende til 29,4 pct. af de opgaver, som var mulige at udbyde.
- » **Regionernes** konkurrenceudsættelsesgrad steg i 2016 med 0,3 procentpoint i forhold til 2015. Regionerne skabte konkurrence om opgaver for 19,1 mia. kr., svarende til 20,2 pct. af de opgaver, det er muligt at udbyde.
- » Regionernes konkurrenceudsættelsesgrad varierer fra 17,9 pct. til 23,5 pct. Spredning mellem regionerne er faldet fra 2015 til 2016.
- » Hvis alle regioner konkurrenceudsatte som den region, der konkurrenceudsatte flest opgaver, ville der være skabt konkurrence for opgaver til en værdi på ca. 3,2 mia. kr. yderligere.
- » **Kommunerne** øgede konkurrenceudsættelsesgraden med 0,4 procentpoint fra 2015 til 2016. De skabte således konkurrence om opgaver for ca. 62 mia. kr., svarende til 26,9 pct. af de opgaver, det er muligt at udbyde.
- » Kommunernes konkurrenceudsættelsesgrader varierer fra 17,6 pct. til 50,4 pct. Forskellen mellem den kommune, der konkurrenceudsætter mest og mindst, er steget fra 2015 til 2016.
- » Hvis alle de kommuner, der ligger under kommunernes simple gennemsnit på 27,0 pct., hævede deres konkurrenceudsættelsesgrad til gennemsnittet, ville der blive skabt konkurrence for opgaver til en værdi af yderligere 9,2 mia. kr.
- » Hvis konkurrenceudsættelsesgraden skal øges betragteligt, vil det i højere grad end tidligere kræve, at regionerne konkurrenceudsætter flere opgaver på sundhedsområdet, og at kommunerne skaber mere konkurrence om sociale opgaver og beskæftigelsesindsatsen.

¹ Se "Kommunernes arbejde med konkurrenceudsættelse" i publikationen Velfungerende Markeder. <https://www.kfst.dk/media/48989/kommunernes-arbejde-med-konkurrenceudsattelse.pdf>

Kapitel 2

Indikator for konkurrenceudsættelse

Konkurrenceudsættelsesgraderne for stat, regioner og kommuner opgøres med "Indikator for konkurrenceudsættelse" – også kaldet IKU.

Indikatoren måler, hvor stor en andel af de udbudsmulige opgaver der konkurrenceudsættes. Samlet vurderes det, at ca. 2/3 af de offentlige opgaver er udbudsmulige, hvoraf 25,8 pct. konkurrenceudsættes.

2.1 Offentlige opgaver – udbudsmulige opgaver og myndighedsopgaver

Offentlige myndigheder stiller mange forskellige ydelser til rådighed for borgerne, som finansieres over beskatningen. Ydelserne omfatter fx sundhedsydelser, uddannelse, offentlig administration og vedligeholdelse af grønne arealer. En del af disse ydelser skal det offentlige levere selv. Det drejer sig om de opgaver, der kaldes myndighedsopgaver, og omfatter de kerneopgaver, der leveres af fx politi, forsvar og domstole.

Ydelser, der ikke er myndighedsopgaver, kan det offentlige vælge selv at producere, eller de kan anvende private leverandører via udbud til hele eller dele af opgaven. Under alle omstændigheder vil tilbudsindhentning og konkurrenceudsættelse af disse opgaver kunne afsløre, om opgaven kan udføres bedre eller billigere i privat regi.

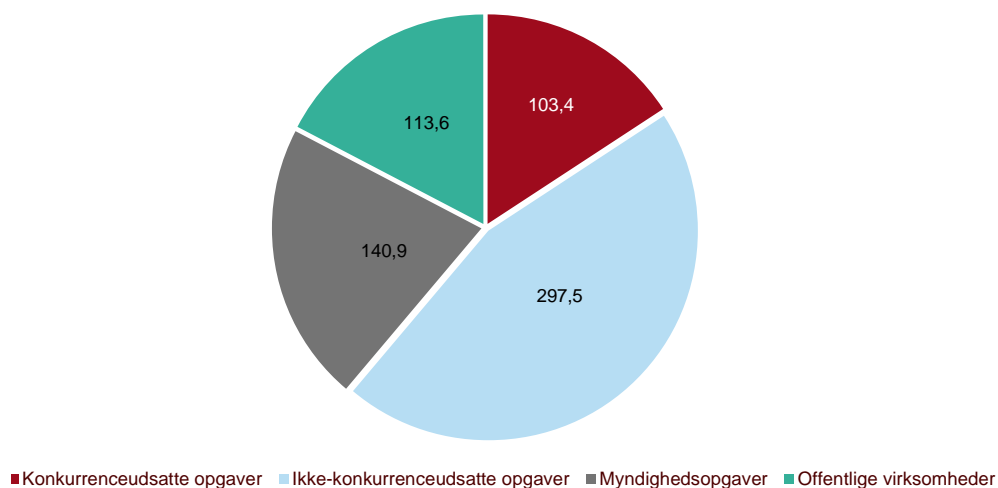
For at opgøre, hvilke offentlige opgaver det er muligt at skabe konkurrence om, tages der udgangspunkt i oplysninger om de samlede offentlige udgifter til aflønning af offentligt ansatte og offentlige indkøb². De samlede udgifter hertil udgjorde 655,4 mia. kr. i 2016 eller 31,7 pct. af BNP'en, jf. figur 2.1.

---

² Jf. bilag figur B2.1 og figur B2.2.

Figur 2.1 Oversigt over offentlige opgaver i 2016 (mia. kr.)

Anm.: Der findes ikke en opgørelse af offentlige virksomheders opgaver, som gør det muligt at se, hvad der kan og ikke kan konkurrenceudsættes. Offentlige virksomheder kan derfor ikke inddeles i henhold til myndighedsopgaver og konkurrenceudsatte opgaver i figuren.

Kilde: Danmarks Statistik (OFF3, NAN1), Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Det er imidlertid kun en andel af dette beløb, som det er muligt at konkurrenceudsætte. *Myndighedsopgaver* må ikke konkurrenceudsættes eller overlades til private leverandører. *Myndighedsopgaver* er karakteriseret ved, at det ved lovgivning er bestemt, at varetagelsen af opgaverne ikke kan overdrages til private aktører. *Myndighedsopgaver* medregnes derfor som udgangspunkt ikke i beregningen af IKU-indikatoren, hvis det er muligt. For *offentlige virksomheder* gælder endvidere, at deres opgaver ikke umiddelbart kan inddeles i udbudsmulige opgaver og såkaldte myndighedsopgaver. Deres opgaver medregnes derfor ikke i opgørelsen af IKU'en.

De øvrige opgaver betegnes som udbudsmulige. Disse opgaver udgør godt 400 mia. kr. i 2016, hvoraf ca. 103 mia. kr. blev konkurrenceudsat, jf. figur 2.1. De 400 mia. kr. fordeler sig således, at staten har opgaver for godt 76 mia. kr., kommunerne har for 230 mia. kr. og regionerne for 95 mia. kr. Selvom en opgave klassificeres som udbudsmulig, er det ikke en pligt for kommuner og regioner at konkurrenceudsætte opgaven. Omvendt kan der være delfunktioner i forbindelse med en myndighedsopgave, som man godt kan konkurrenceudsætte. Der er derfor tale om indikatorer for konkurrenceudsættelse.

En mindre del af de konkurrenceudsatte opgaver løses af det offentlige selv fx som følge af vundne kontrolbud. I et kontrolbud byder den offentlige part selv på opgaven for at teste, om deres egen opgavevaretagelse er den mest effektive. For kommunerne var andelen af de konkurrenceudsatte opgaver, som var vundet med kontrolbud, på 0,8 pct. i 2016. Der var ingen vundne kontrolbud hos regionerne. Værdien af vundne kontrolbud er ikke tilgængelig for staten.

2.2 Opgørelse af konkurrenceudsættelsesgraden

Status for offentlig konkurrence tager udgangspunkt i indikatorer for konkurrenceudsættelse, der opgøres årligt for henholdsvis stat, regioner og kommuner. Indikatoren for kommuner og regioner udarbejdes af Økonomi- og Indenrigsministeriet, mens opgørelsen for staten – SIKU – udarbejdes af Finansministeriet.

Indikatorerne måler andelen af de udbudsmulige opgaver, der bliver skabt konkurrence om:

$$\text{Indikator for konkurrenceudsættelse, IKU} = \frac{\text{Værdi af konkurrenceudsatte opgaver}}{\text{Værdi af opgaver, der er mulige at konkurrenceudsætte}}$$

IKU'en er således forholdet mellem de samlede konkurrenceudsatte bruttoudgifter (tælleren) og summen af de samlede bruttoudgifter, det vurderes at være muligt at konkurrenceudsætte (nævneren).

Konkurrenceudsatte opgaver er opgaver, der er skabt konkurrence om gennem fx et udbud eller indhentning af flere tilbud. Derved indeholder tælleren i IKU'en udbudte opgaver vundet og varetaget af især private, men også offentlige leverandører³.

IKU'en fokuserer således på, *hvad* der er konkurrenceudsat, og ikke på, *hvem* der vinder udbuddet. Den er dermed uafhængig af, om det er en privat eller offentlig leverandør, som vinder et udbud.

Offentlige vareindkøb, der medgår til at løse udbudsmulige opgaver, indgår i nævneren for IKU'en. Offentlige varekøb indgår i tælleren for IKU, hvis ydelsen, som varekøbet anvendes i, er konkurrenceudsat. Dette er, selvom varekøbet oftest købes hos private, og varekøbet dermed er anskaffet på et marked med konkurrence. Et eksempel kan være kantinedrift, som varetages af en offentlig myndighed selv, men hvor råvarerne til kantinen leveres af private virksomheder. I dette tilfælde vil den samlede drift ikke være konkurrenceudsat, og ydelsen inkl. kantinens vareindkøb vil derfor ikke tælle med som konkurrenceudsat. Hvis kantinedriften konkurrenceudsættes, vil både udgifter til drift og indkøb af råvarer imidlertid fremgå som konkurrenceudsat og dermed øge IKU'en.

2.3 IKU'ens anvendelse

IKU'en er, som indikator, særligt egnet til at vise udviklingen i konkurrenceudsættelsesgraderne over tid samt til at beskrive forskelle på tværs af kommuner og forskelle på tværs af regioner. IKU'en kan således bruges som afsæt for vurderinger af potentialet for yderligere konkurrenceudsættelse. IKU'en er derimod ikke egnet til at sammenligne kommuner, regioner og stat på et overordnet niveau, fordi de har meget forskellige opgaver. Det samme gælder ministerierne.

³ Der er også en indikator, hvor stats, regioners og kommuners egne vundne bud ikke er medtaget. Den kaldes *privat tjenesteydelse indikator, PTI* (også kaldet privat-leverandør-indikator, PLI):

$$\text{Privat tjenesteydelsesindikator, PTI} = \frac{\text{Værdi af opgaver varetaget af private leverandører}}{\text{Værdi af opgaver, der er mulige at konkurrenceudsætte}}$$

PTI'en viser således forholdet mellem bruttoudgifterne til private leverandører (tælleren) med summen af de samlede bruttoudgifter, som kan leveres af private leverandører (nævneren).

IKU'en har visse andre begrænsninger. Indikatoren er baseret på regnskabsdata, hvor kommuner og regioner indberetter udgifter til de opgaver, de varetager, samt værdien af de opgaver, som er konkurrenceudsatte. Forskelle på de enkelte myndigheders konteringspraksis kan derfor påvirke indikatorerne.

Eksempelvis kan en kommunal opgave som rengøring på en skole konteres som facility management i en kommune, mens andre kommuner måske konterer udgiften efter, hvor rengøringen udføres, dvs. som en udgift til skoledrift. Indikatoren er på den baggrund især velegnet til at beskrive udvikling og sammenhænge på det overordnede kon-toniveau.

Opgaver, der er omfattet af frit-valg, medregnes i IKU'en, hvis det frie valg har resulteret i, at en privat leverandør varetager opgaven. Udgifterne til den kommunale opgaveløsning i en fritvalgs-ordning tæller derimod ikke som konkurrenceudsat i opgørelsen.

2.4 Særlige forhold, der påvirker IKU'en i stat, regioner og kommuner

Statens IKU-opgørelse

Statslige myndigheder adskiller sig fra andre offentlige myndigheder ved at være underlagt en udbudspligt. I *cirkulære om udbud af statslige drifts- og anlægsopgaver* er det et krav, at opgaver, der er udbudssegne, med passende mellemrum skal konkurrenceudsættes eller markedsvurderes.

Opgørelsen af statens konkurrenceudsættelsesgrad foretages med udgangspunkt i regnskabs-tal, hvor indkøbte tjenesteydelser og tilknyttede varekøb opgøres og sættes i forhold til de samlede driftsomkostninger. De konkurrenceudsatte opgaver konteres på tre forskellige statslige regnskabskonti, som er henholdsvis køb af it-tjenesteydelser, reparations- og vedligeholdelsesudgifter og køb af tjenesteydelser i øvrigt. De udbudsmulige opgaver i alt medtager udgifter til lønninger og personaleomkostninger samt andre ordinære driftsomkostninger, herunder fx forbrug af lagre, husleje m.v.

Næsten alle statslige driftsudgifter medregnes som opgaver, som det er muligt at udbyde. Der er dermed tale om en noget mere grovkornet opgørelse af udbudsmulige opgaver end for regioner og kommuner. Det betyder samtidig, at SIKU'en (nævneren) indeholder flere opgaver, end det reelt er muligt at konkurrenceudsætte. Eksempelvis er alle statens lønninger medtaget, inklusive lønninger til politi og forsvar, selvom disse omfatter myndighedsopgaver, der ikke kan konkurrenceudsættes. På det statslige område er det således endnu ikke muligt at udskille opgaver og lønninger, som ikke er udbudsmulige.

Regionernes IKU-opgørelse

Ved opgørelse af IKU'en medtages som nævnt alle indkøb, der indgår i produktionen af de udbudsmulige opgaver, dvs. indkøbet indgår som en del af IKU'ens nævner. Dette har bl.a. betydning for regionernes konkurrenceudsættelsesgrad, idet regionerne i deres drift af sundhedssystemet (som i begrænset omfang er konkurrenceudsat) bruger mange penge på fx medicin, som købes af private leverandører. Hvis udgifterne på medicin stiger, kan det betyde, at nævneren i IKU'en vokser, og at regionernes konkurrenceudsættelsesgrad dermed aftager, selvom værdien af de konkurrenceudsatte opgaver er uændret eller øget.

Kommunernes IKU-opgørelse

Ved sammenligning af kommunernes konkurrenceudsættelsesgrader er det vigtigt at være opmærksom på, at nogle af de kommunale opgaver varetages af kommunerne i fællesskab i såkaldte § 60-selskaber. Disse selskaber kan være selvstændigt regnskabsførende, eller selskabet kan vælge en enkelt kommune til at være regnskabsførende på fællesskabets vegne.

Er det fælles selskab selvstændigt regnskabsførende, vil varekøb til fællesskabet indgå som konkurrenceudsat (dvs. i tælleren i IKU'en) hos de deltagende kommuner og dermed løfte den fælles IKU. Såfremt en kommune i det fælles selskab vælger at være selvstændigt regnskabsfø-

---

---

rende for fællesskabet, vil den regnskabsførende kommune optage hele selskabets regnskab i kommunens eget regnskab. Hvis det yderligere vælges at konkurrenceudsætte opgaver i selskabet, vil dette have en positiv effekt på IKU'en i den regnskabsførende kommune. Denne udfordring omkring § 60 har ikke nogen betydning for kommunernes samlede IKU, men kan alene have betydning for den enkelte kommunes IKU-opgørelse.

2.5 Revision af IKU i 2016

Med det formål at gøre indikatoren IKU mere retvisende for, i hvilken grad offentlige opgaver konkurrenceudsættes, blev indikatoren revideret i 2016:

- » IKU'en på hovedkonto 5 revideres, således at der tages højde for køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde (hovedfunktion 5.28 og 5.38).
- » Kommunernes administrationsbidrag til Udbetaling Danmark udgår af indikatorens nævner.
- » Indikatorerne opdateres, når momspositivlisten opdateres.
- » Administration af løn- og barselspuljer medregnes fremadrettet i indikatoren.
- » Kommunernes udgifter til sikrede døgninstitutioner m.v. for børn og unge udgår af indikatorens tæller og nævner.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har beregnet IKU'en med både den gamle og den reviderede definition af IKU. Det er vurderet, at revisionen af IKU'en ikke har betydning for den samlede IKU for 2008-2016. Dertil kommer, at den førstnævnte ændring vedr. hovedkonto 5 medfører en udligning mellem nogle kommuner. Denne udligning er ændret bagudrettet med den reviderede definition på nøgletal.dk.

Kapitel 3

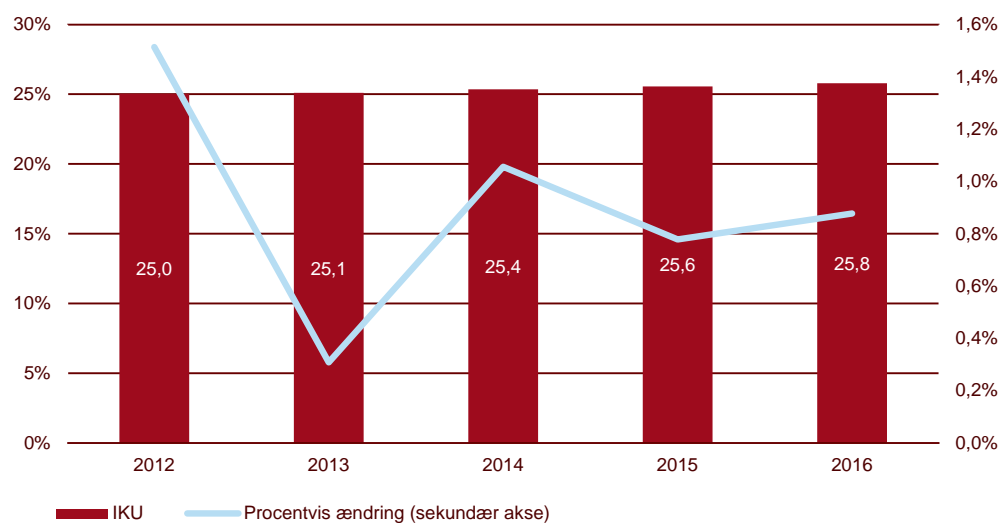
Konkurrence om de offentlige opgaver

Den samlede konkurrenceudsættelsesgrad er steget marginalt fra 2015 til 2016. Ændringen udgør 0,2 procentpoint, som dækker over, at regionernes og kommunernes IKU er steget svagt, mens statens IKU er faldet en smule.

3.1 Konkurrenceudsættelse i stat, regioner og kommuner

Stat, regioner og kommuner konkurrenceudsatte i 2016 opgaver til en værdi af 103,4 mia. kr. Den samlede konkurrenceudsættelsesgrad var dermed på 25,8 pct. af de opgaver, der var mulige at udbyde. Fra 2015 til 2016 er der tale om en marginal stigning i IKU'en på 0,2 procentpoint, jf. figur 3.1. Siden 2012 er konkurrenceudsættelsesgraden steget med 0,8 procentpoint, hvilket svarer til knap 0,2 procentpoint i gennemsnit om året.

Figur 3.1 Den fælles konkurrenceudsættelse

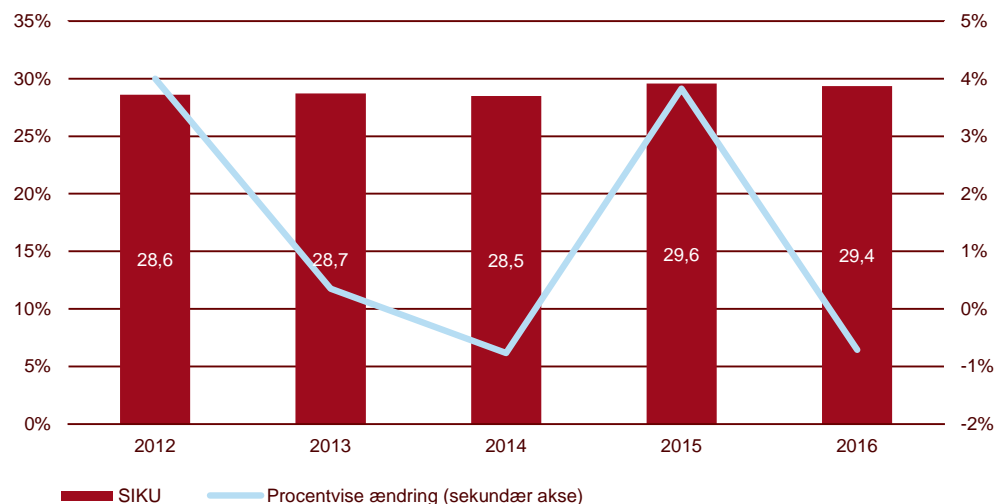
Anm.: Konkurrenceudsættelsesgraden i 2014 og 2015 er korrigeret.

Kilde: Finansministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

3.2 Konkurrenceudsættelse i staten

Staten konkurrenceudsatte i 2016 opgaver til en værdi af 22,2 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 29,4 pct. Statens konkurrenceudsættelsesgrad (SIKU) er dermed faldet med 0,2 procentpoint (eller 0,7 pct.) fra 2015 til 2016, jf. figur 3.2

Figur 3.2 **Udviklingen i statens konkurrenceudsættelse**

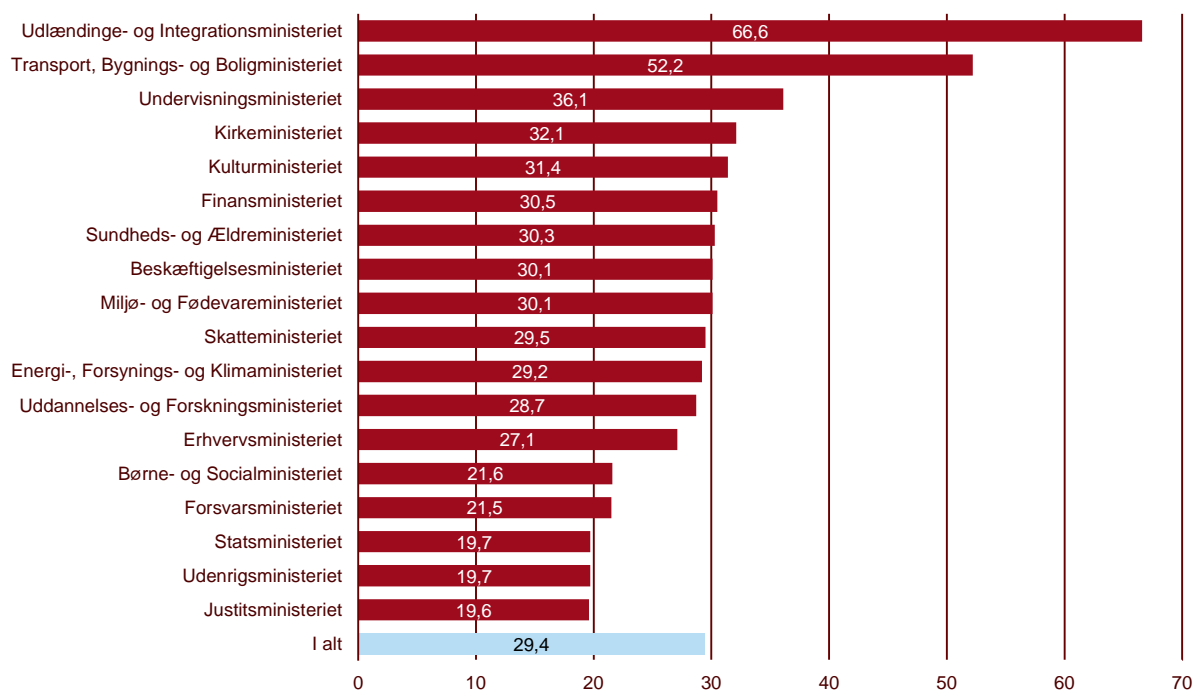
Anm.: Konkurrenceudsættelsesgraden i 2015 er korrigeret grundet databrud.

Kilde: Finansministeriet og egne beregninger.

Faldet i statens konkurrenceudsættelsesgrad ser ud til at afspejle et reelt fald i værdien af de opgaver, der konkurrenceudsættes. De statslige opgaver, som det var muligt at konkurrenceudsætte, er således ikke steget fra 2015 til 2016 og kan derfor ikke forklare faldet i SIKU'en i 2016.

De enkelte ministerområdets konkurrenceudsættelsesgrader er ret forskellige, hvilket bl.a. skal ses i sammenhæng med, at de har forskellige opgaver, jf. figur 3.3.

Figur 3.3 Konkurrenceudsættelsesgrader på ministerområder i 2016

Kilde: Finansministeriet.

Justitsministeriet har fx den laveste konkurrenceudsættelsesgrad på 19,6 pct., men er samtidig også et ministerområde med mange myndighedsopgaver, som ikke må konkurrenceudsættes⁴.

Det er således ikke muligt for alle ministerområder at opnå konkurrenceudsættelsesgrader på niveau med fx Udlændinge- og Integrationsministeriet, der konkurrenceudsatte flest opgaver i 2016. Sammenlignet med 2015 er der ret store bevægelser i konkurrenceudsættelsesgraderne på ministerniveau. Der er således ændringer på over tre procentpoint i ni af ministerierne. Ifølge Moderniseringsstyrelsen kan disse udsving skyldes effekterne af ressortomlægninger⁵.

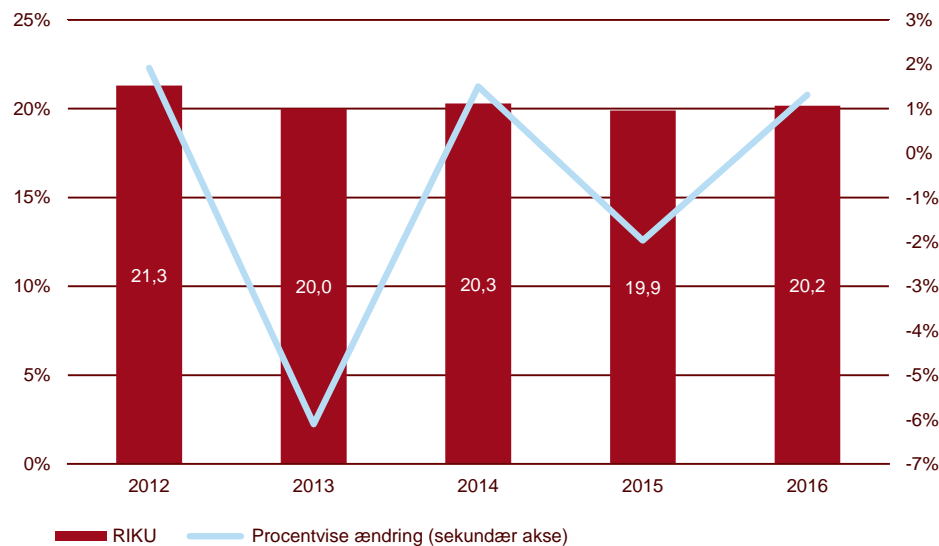
3.3 Konkurrenceudsættelse i regionerne

Regionerne konkurrenceudsatte i 2016 opgaver til en værdi af 19,1 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 20,2 pct.

Regionernes samlede konkurrenceudsættelsesgrad (RIKU) er steget med 0,3 procentpoint fra 2015 til 2016.

⁴ Næsten alle myndighedsopgaver indgår i SIKU'en, jf. afsnit 2.4.

⁵ Se nuværende og forrige ressortdelinger på www.stm.dk.

Figur 3.3 **Udviklingen i regionernes konkurrenceudsættelse**

Anm.: Faldet mellem 2012 og 2013 kan forklares med databrud i Region Hovedstaden.

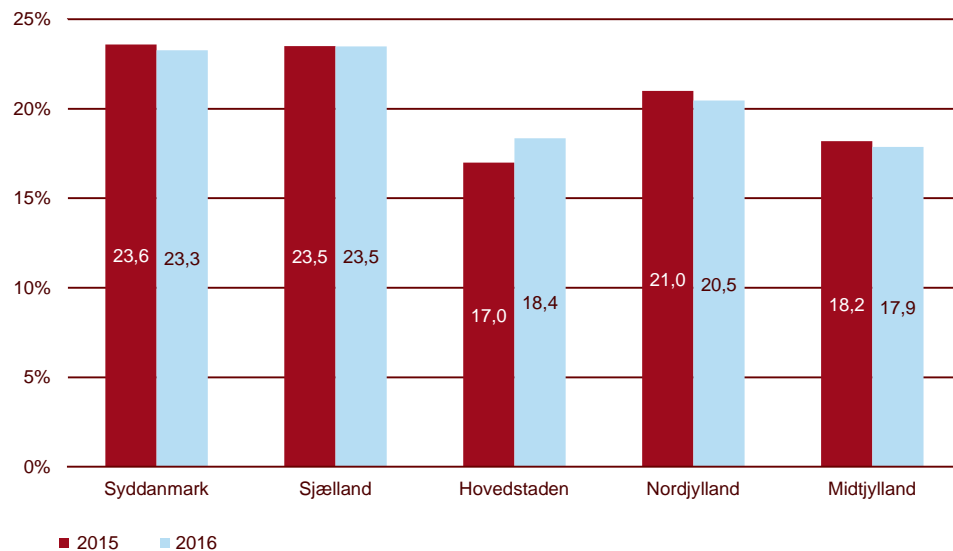
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Regionerne har samlet i perioden 2013 til 2016 haft en relativt stabil konkurrenceudsættelsesgrad på lige godt 20 pct. Tilbage i 2013 faldt konkurrenceudsættelsesgraden noget, men det skal tolkes forsigtigt, da der var databrud hos Region Hovedstaden i 2013.

Konkurrenceudsættelse i de forskellige regioner

Region Hovedstaden var i 2016 den eneste region, hvor konkurrenceudsættelsesgraden steg, jf. figur 3.5. Dermed kan stigningen i RIKU'en alene tilskrives, at den målte konkurrenceudsættelse i Region Hovedstaden er forøget med 8,2 pct. (eller 1,4 procentpoint). De øvrige regioner har således en uændret eller faldende konkurrenceudsættelsesgrad.

Udviklingen skal dog ses i sammenhæng med, at RIKU'en for Region Hovedstaden er lavere end i de øvrige regioner. Stigningen i RIKU'en i Region Hovedstaden har således medført, at forskellene på tværs af regioner er blevet mindre. Målt ved spredningen i RIKU er forskellene reduceret fra 3,0 procentpoint i 2015 til 2,6 procentpoint i 2016.

Figur 3.4 **Udviklingen i de enkelte regioners konkurrenceudsættelse**

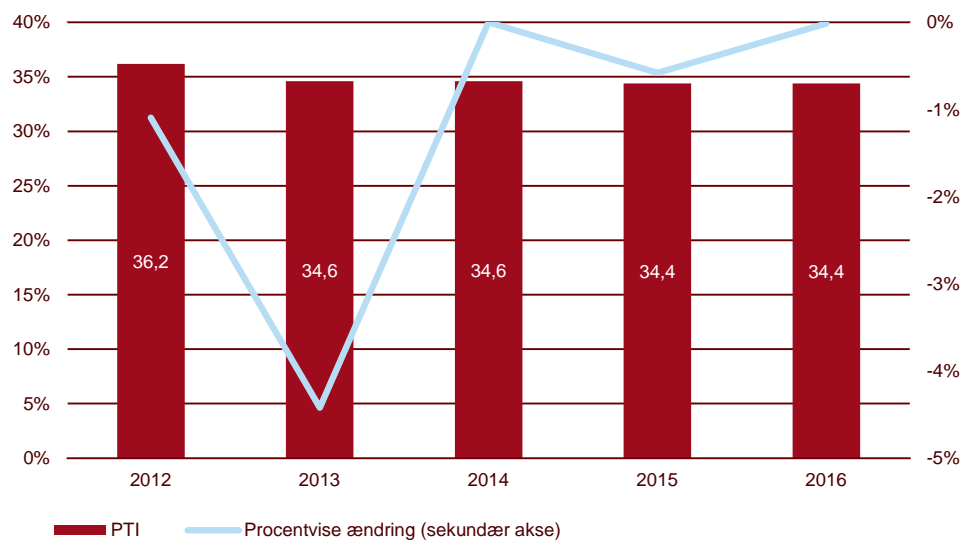
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Regionernes private tjenesteydelsesindikator, PTI

Regionerne opgør en privat *tjenesteydelsesindikator (PTI)*, der er et supplement til RIKU'en. PTI opgør bruttoudgifter til private leverandører i forhold til bruttoudgifter til ydelser, der potentielt set vurderes at kunne leveres af private. Forskellen mellem IKU og PTI består bl.a. i, at regionernes udgifter til praksissektoren i form af privatpraktiserende læger medtages i PTI. Desuden ses der i opgørelsen bort fra værdien af regionernes egne vundne udbud.

PTI'en har været stabil omkring 34,5 pct. i perioden 2013 til 2016. I 2016 er PTI'en steget helt marginalt (0,05 procentpoint), hvilket, ligesom for RIKU'en, udelukkende kan henføres til en stigning i Region Hovedstaden⁶.

⁶ Region Hovedstadens vækst i PTI fra 2015 til 2016 er på 2,3 pct., hvor Region Nordjyllands er på -1,4 pct., Region Midtjylland på -1,1 pct., Region Syddanmark på -1 pct. og Region Sjælland på -0,2 pct.

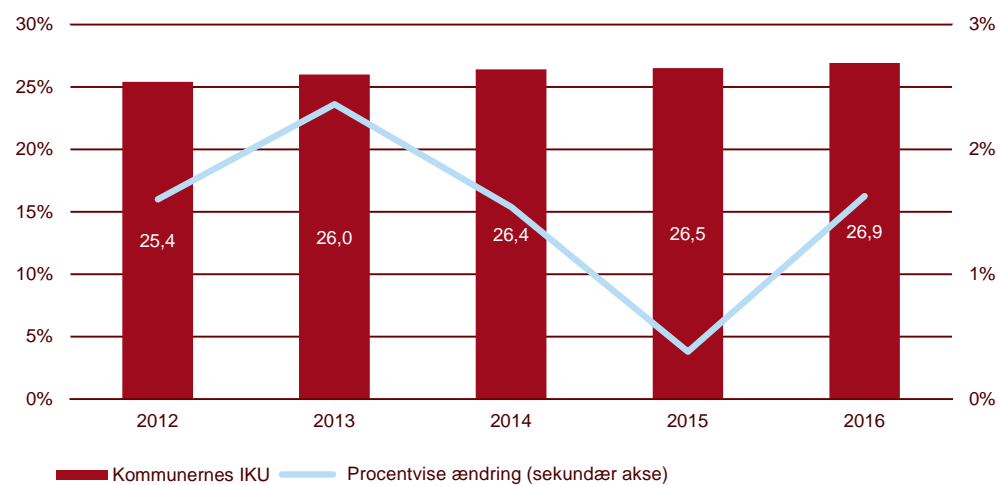
Figur 3.5 **Udviklingen i regionernes private tjenesteydelsesindikator, PTI**

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

3.4 Konkurrenceudsættelse i kommunerne

Kommunerne konkurrenceudsatte i 2016 opgaver til en værdi af 61,5 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 26,9 pct., jf. figur 3.7.

Kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad er steget med 1,5 pct. i gennemsnit om året siden 2012. I 2016 er stigningen på 1,6 pct., hvilket nogenlunde svarer til den gennemsnitlige årlige vækst i perioden.

Figur 3.6 **Udviklingen i kommunernes samlede konkurrenceudsættelsesgrad**

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Kommunernes IKU sammenlignet med sidste år

Sammenlignet med 2015 er kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad steget med 1,6 pct., jf. tabel 3.1. Det er nogenlunde på linje med gennemsnittet de senere år.

Figur 3.7 Sammenligning af ændringerne i kommunernes IKU 2015-2016 (i pct.)

	2015	2016
Samlet IKU	26,5	26,9
Ændring i IKU	0,4	1,6
Simpelt gennemsnit for kommunernes IKU	27	27,4
Gennemsnitlig ændring i IKU per kommune	2,3	1,6
Standardafvigelse	4,2	4,3

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Der er en vis tendens til, at det især er kommuner, der i forvejen har en høj konkurrenceudsættelsesgrad, der har øget konkurrenceudsættelsen i 2016, jf. figur 3.9. Det gælder i 2016 og især 2015. Det bidrager til øgede forskelle på konkurrenceudsættelsesgraderne.

Figur 3.8 Forholdet mellem kommunernes IKU og vækst i 2016

Anm.: Lineær (2016) angiver sammenhængen mellem kommunernes IKU 2016 og procentpointvise ændring fra 2015 til 2016 (hældningen på denne er på 0,6 procentpoint). Lineær (2015), markeret med stiple linje, angiver forholdet mellem kommunernes IKU 2015 og procentpointvise ændring fra 2014 til 2015 (hældningen på denne er på 1,7 procentpoint).

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

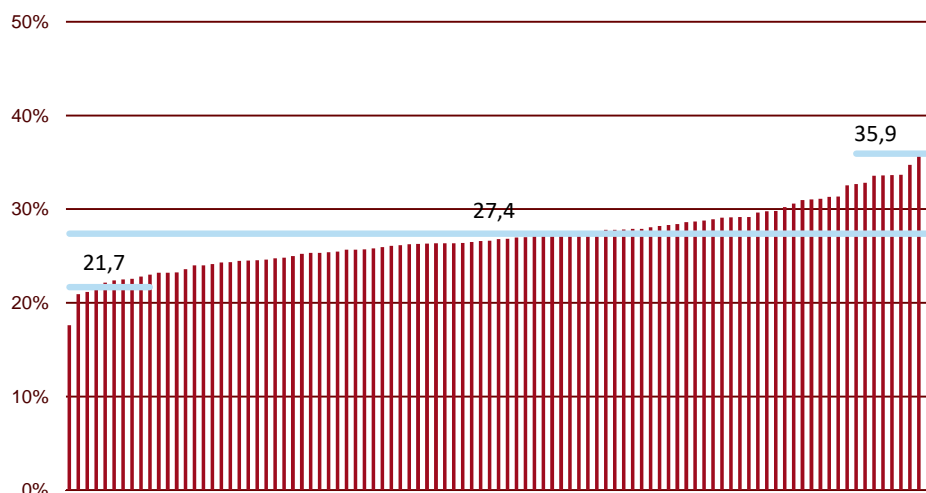
Der er dog ikke tendens til, at det er de samme kommuner, som øger konkurrenceudsættelsen i hhv. 2016 og 2015, hvorfor det er nye kommuner, der har øget deres konkurrenceudsættelsesgrad i 2016⁷.

Konkurrenceudsættelse i de enkelte kommuner

Kommunernes IKU varierer fra 17,6 pct. til 50,4 pct. Størstedelen af kommunerne konkurrenceudsætter mellem omkring 20 og knap 40 pct. af deres opgaver, jf. figur 3.11⁸. De 10 kommuner med den laveste IKU konkurrenceudsætter således ca. 22 pct. af opgaverne, mens de 10 kommuner med den højeste IKU konkurrenceudsætter omkring 36 pct.

Forskellene på kommunernes IKU er steget siden 2012. Målt ved spredningen er forskellene således forøget fra 3,8 procentpoint i 2012 til 4,3 procentpoint i 2016. Forskellene er også steget lidt i forhold til 2015, hvor spredningen var 4,2 procentpoint.

Figur 3.9 Kommunernes konkurrenceudsættelsesgrader 2016

Anm.: De blå vandrette streger indikerer hhv. det simple gennemsnit for de 10 laveste IKU'er, det simple gennemsnit for alle IKU'er og det simple gennemsnit for de 10 højeste IKU'er.

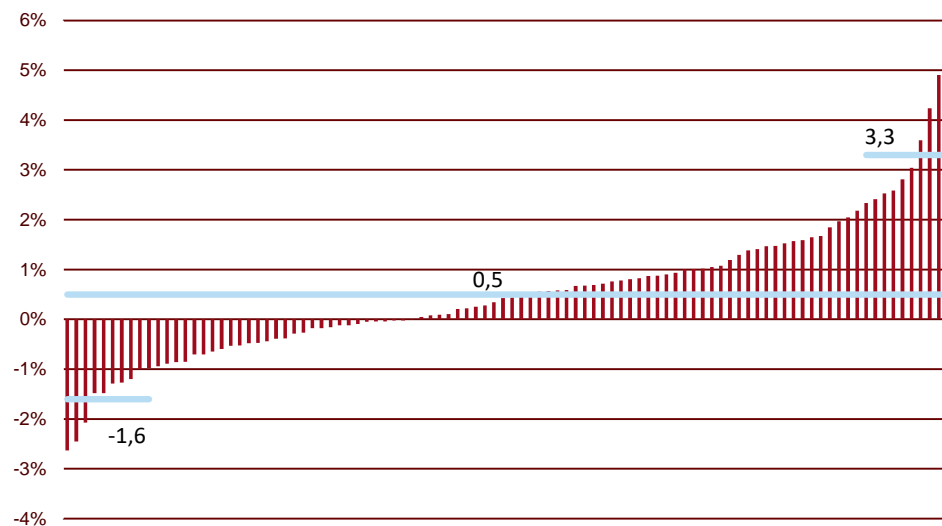
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Der er også relativt store forskelle på udviklingen i konkurrenceudsættelsen i kommunerne, jf. figur 3.12. Fx er der for Frederikshavn Kommune målt en stigning i IKU med fem procentpoint, mens Guldborgsund Kommune har registreret det største fald i IKU på -2,6 procentpoint, (se også B3.1 i bilag).

⁷ Sammenhængen mellem ændring i IKU i 2015 og ændring i IKU i 2016 er testet.

⁸ I figur 3.11 er der angivet det simple gennemsnit for alle kommunerne og gennemsnittene for de 10 kommuner med hhv. den laveste og højeste IKU. I et simpelt gennemsnit tages der ikke højde for kommunernes størrelse. I det simple gennemsnit vægter de store kommuner ikke tungere end de mindre kommuner.

Figur 3.10 Ændringer i kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad 2016 i procentpoint

Anm.: Ændringerne indikerer forskellen i procentpoint i IKU for kommunerne 2015 til 2016. De blå vandrette streger indikerer hhv. det simple gennemsnit for de 10 laveste ændringer, det simple gennemsnit for alle ændringer i IKU og det simple gennemsnit for de 10 højeste ændringer i IKU. Spredningen er på 1,4 procentpoint.

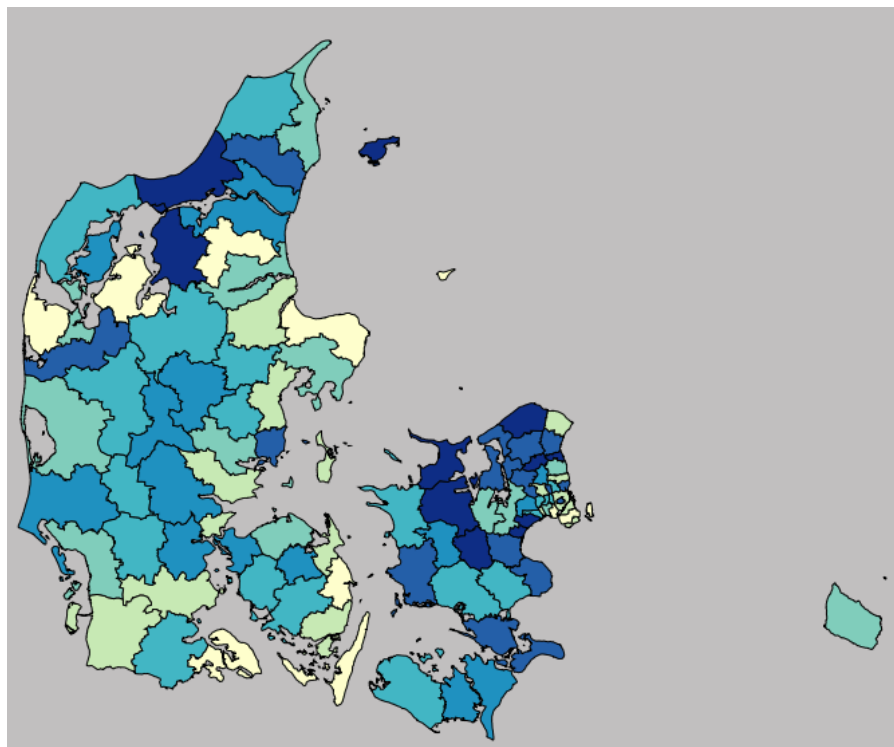
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Kommuners konkurrenceudsættelsesgrad – geografisk

Der er ikke særligt udtalte geografiske forskelle i kommunernes konkurrenceudsættelse. Der er ganske vist en lidt højere grad af konkurrenceudsættelse i de mest befolkningstætte områder, men der er kommuner med henholdsvis høje og lave konkurrenceudsættelsesgrader over hele landet, jf. figur 3.13.

Samlet set er der flest kommuner, der har en høj konkurrenceudsættelsesgrad på Sjælland, mens der er færrest i Syddanmark.

Figur 3.11 Kommunernes konkurrenceudsættelse fordelt geografisk

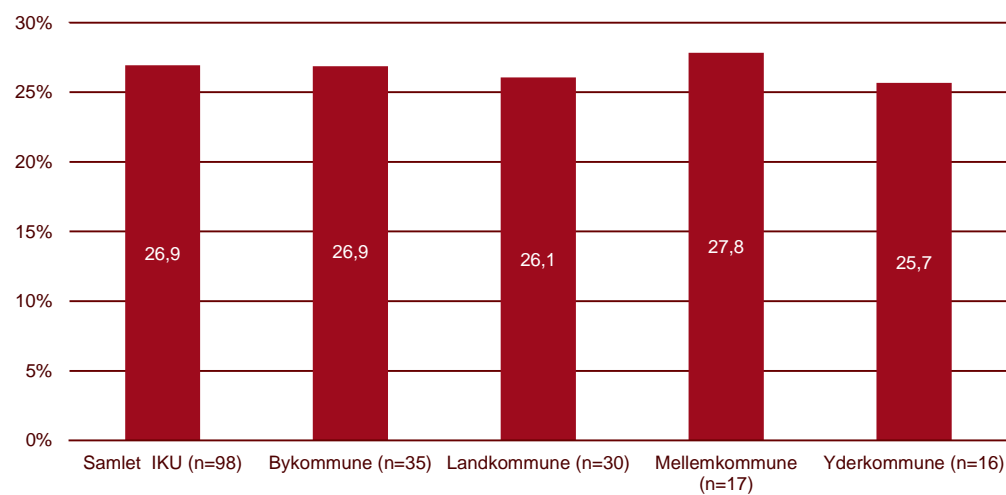
Anm.: Farveskalaen er fastsat, så den dækker spændet fra de kommuner, der konkurrenceudsætter mindst, til de kommuner, der konkurrenceudsætter mest, målt ved IKU. Hver farve omfatter lige mange kommuner. Den mørkeblå viser således fx de 14 kommuner med størst IKU.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

<http://www.kfst.dk/offentlig-konkurrence/offentlig-privat-samarbejde/status-for-offentlig-konkurrence/konkurrence-i-kommunerne-danmarkskortet/samlet-iku/>

Når konkurrenceudsættelsesgraden opgøres for forskellige kommunetyper – dvs. om der er tale om såkaldte by-, mellem-, land- eller yderkommuner – er forskellene også forholdsvis små, jf. figur 3.14. By- og mellemkommuner ligger således lidt højere end land- og yderkommuner, men forskellene er begrænsede ift. de forskelle, der findes på landsplan.

Figur 3.12 Kommunernes konkurrenceudsættelse ud fra kommunetype

Anm.: Gennemsnittet er baseret på vægtet gennemsnit. Kommunetyperne er bestemt ud fra et klassifikationssystem på grundlag af 14 objektive kriterier⁹

Kilde: Noegletal.dk og egne beregninger.

⁹ Reference: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (2008): http://naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Projekttilskud/Landdistrikter/Landdistriktsprogram_2007-2013.pdf

Kapitel 4

Potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse

Der er potentiale for at skabe mere konkurrence om de offentlige opgaver. Ved konkurrenceudsættelse testes markedet for at sikre, at opgavevaretagelsen er bedst og billigst. Konkurrenceudsættelse er derfor ikke det samme som at sige, at en opgave absolut skal udliciteres.

For statens vedkommende kan der være et potentiale i at konkurrenceudsætte flere tekniske opgaver. Hos regionerne peger forskelle i konkurrenceudsættelsesgrader på, at der bl.a. er et større potentiale i at konkurrenceudsætte sundhedsområdet yderligere. Endelig er der i kommunerne et større potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse inden for sociale opgaver og beskæftigelse, ligesom der fortsat er forskelle på konkurrenceudsættelsen på de tekniske områder.

Potentialet for at øge konkurrenceudsættelsen er i dette kapitel opgjort med udgangspunkt i afstanden til de regioner og kommuner, som har de højeste konkurrenceudsættelsesgrader. Det skal ses i sammenhæng med, at eksterne rammebetingelser som fx geografi og størrelse vurderes at have en ret begrænset effekt på mulighederne for at konkurrenceudsætte opgaverne. Samtidig er der muligvis et yderligere potentiale i, at kommuner og regioner, der konkurrenceudsætter mest, også har mulighed for at øge deres IKU yderligere. Konkurrenceudsættelse kræver ikke, at opgaven udliciteres til private, men alene at opgaveløsningen testes i markedet.

4.1 Eksempler på potentiale i staten

Staten er underlagt en udbudspligt, hvilket betyder, at de opgaver, staten kan konkurrenceudsætte, skal konkurrenceudsættes. Statens udbudspligt gælder dog ikke, hvis det kan godtgøres, at det ikke er muligt at udbyde opgaven eller dele af opgaven, eller hvis det vurderes, at udgifter forbundet med udbud af opgaven ikke er proportionale med gevinsten. Staten skal jævnlige vurdere, om disse forhold ved opgavens varetagelse har ændret sig. I så fald skal opgaven udbydes, og statens konkurrenceudsættelsesgrad vil stige.

Statens opgavevaretagelse kan helt overordnet inddeles i tre overordnede grupper:

- » Opgaver, der er udbudsmulige.
- » Opgaver, der er udbudsmulige, men hvor det er vurderet, at konkurrenceudsættelse af opgaven medfører uforholdsmæssigt store omkostninger eller administration.
- » Opgaver, der ikke er udbudsmulige.

Opgørelsen af udbudsmulige opgaver indeholder nogle myndighedsopgaver, som det regnskabs teknisk ikke er muligt at udskille, jf. afsnit 2.4. Værdien af de opgaver, som det er muligt at udbyde, er dermed mindre end opgjort i statens konkurrenceudsættelsesgrad.

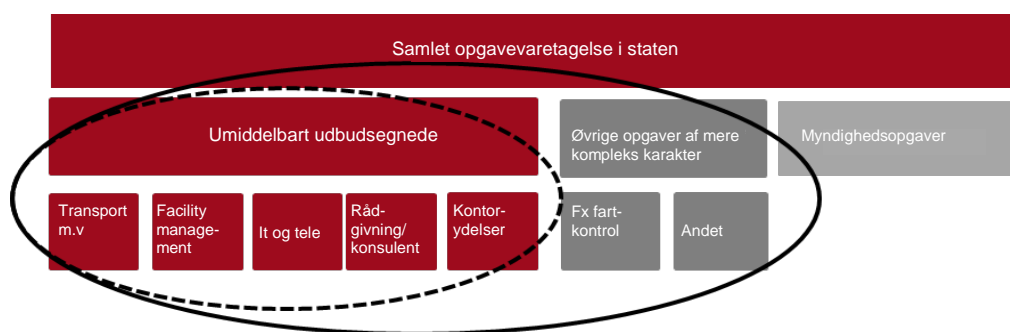
De umiddelbart udbudsmulige opgaver ligger inden for områder, hvor opgaverne nemt kan kravspecificeres, og hvor der eksisterer private leverandører, der kan levere effektivt og skabe konkurrence¹⁰. De udbudsmulige opgaver er ofte ydelser, som de fleste statslige institutioner har brug for at få løst.

Opgaverne kan grupperes i fem overordnede kategorier¹¹:

- » Transport
- » Facility management
- » It- og teleydelser
- » Rådgivnings- og konsulentytelser
- » Kontorydelser.

Opdelingen af statens opgaver er illustreret i figur 4.1.

Figur 4.1 **Overblik over statens opgaver**

Anm.: Figuren giver et overblik over de opgaveområder, hvor der findes opgaver i staten, der kan udbydes. Den stiplede cirkel omfatter opgaver, der umiddelbart er mulige at konkurrenceudsætte, mens den sorte også medtager de øvrige opgaver af mere kompleks karakter, som i dag ikke betragtes som udbudsmulige.

Statens indkøb af tjenesteydelser kan ikke umiddelbart deles op på opgaveniveau. Det betyder, at det ikke på baggrund af regnskabsoplysninger er muligt at sige noget særligt præcist om, hvilke opgaver de forskellige ministerier udbyder, eller hvordan opgavefordelingen mellem private leverandører og in house-produktion generelt er i ministerierne. Det betyder, at potentialet for konkurrenceudsættelse ikke kan specificeres på opgaveområder, og at det er svært at sammenligne ministeriernes konkurrenceudsættelse.

¹⁰ Jf. *Notat om statslig udbudspolitik*, Økonomistyrelsen 2012.

¹¹ Opgaverne fremgår af *Notat om statslig udbudspolitik*, Økonomistyrelsen 2012.

De forskellige ministerieområder har som nævnt forskellige opgaver, og der er derfor forskel på, hvor meget private leverandører kan inddrages i opgaveløsningen. Det er således ikke nødvendigvis muligt for alle ministerieområder at opnå en konkurrenceudsættelsesgrad på niveau med Udlændinge- og Integrationsministeriet, der konkurrenceudsatte flest opgaver i 2016.

Om potentiale på det tekniske område i staten

Facility management er et område, hvor der ikke eksisterer lovgivnings- eller markedsmæssige barrierer for at konkurrenceudsætte via udbud. I en analyse fra 2015 af Ernst & Young om facility management-ydelser i staten blev det konkluderet, at 55 pct. af udgifterne blev indkøbt eller varetaget af eksterne leverandører. De resterende 45 pct. af udgifterne til facility management-ydelser kan derfor potentielt konkurrenceudsættes.

Regeringen har med udspillet fra 2017 – *Fælles løsninger frigør penge til velfærd* – bl.a. samlet ansvaret for indkøb og styring af facility management-ydelser i en enhed i Bygningsstyrelsen¹². Enheden skal varetage opgaver i relation til støttefunktioner som fx rengøring og bygningsvedligehold. De enkelte statslige institutioner er i dag, som hovedregel, hver især ansvarlige for at organisere og indkøbe facility management-ydelser.

Finansministeriet vurderer, at det vil kunne frigøre 300 mio. kr. årligt¹³, når facility management-løsningen er fuldt implementeret. Det vil samtidig øge den målte konkurrenceudsættelse i staten.

4.2 Eksempler på potentiale i regionerne

Regionerne har ensartede opgaver, og det er vurderingen, at IKU'en kan være et fornuftigt afsæt i forhold til at afgøre, om der er yderligere potentiale for konkurrenceudsættelse. Hvis alle regioner konkurrenceudsatte som regionen med den højeste IKU på 23,5 pct., ville der i 2016 have været konkurrenceudsat for yderligere 3,2 mia. kr. Dette ville øge RIKU med i alt godt 14 pct. Hertil kommer, at Region Sjælland og Region Syddanmark, som har højeste IKU, givetvis også fortsat har et potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse på forskellige områder, jf. figur 4.2.

Om regionernes potentiale på områdeniveau

Regionernes opgaver, som er mulige at konkurrenceudsætte, fordeles sig på fire hovedkonti:

- » Hovedkonto 1: Sundhed
- » Hovedkonto 2: Socialområdet
- » Hovedkonto 3: Regional udvikling
- » Hovedkonto 4: Administration

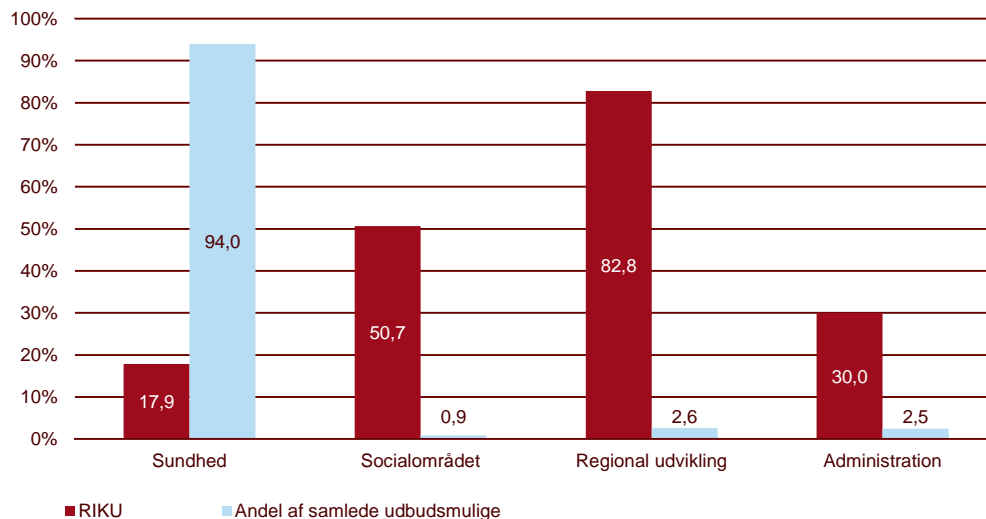
Langt den største del af regionernes udbudsmulige opgaver findes inden for sundhedsområdet. Men sundhedsområdet er også det område, hvor regionerne konkurrenceudsætter den mindste andel af de udbudsmulige opgaver. Det skal dog bl.a. ses i sammenhæng med, at fx udgifter til medicin ikke registreres som konkurrenceudsat, med mindre indkøbet er tilknyttet en konkurrenceudsat ydelse, jf. figur 4.2.

¹² <https://www.fm.dk/publikationer/2017/faelles-loesninger-frigoer-penge-til-velfaerd>

¹³ Finansministeriet: pressemeddelelse d. 27.05.17.

Figur 4.2 **Konkurrenceudsættelse i regionerne i forhold til andel af samlede udbudsmulige opgaver**

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Om potentiale for yderligere konkurrenceudsættelse på sundhedsområdet i regionerne

Sundhedsområdet er den største post på regionernes budget. Sundhedsområdet er tilmed væsentlig større end de øvrige poster. Samtidig er konkurrenceudsættelsesgraden mindst på dette område. De udbudsmulige opgaver på sundhedsområdet udgør 89,2 mia. kr., hvoraf der er konkurrenceudsat opgaver for 15,9 mia. kr. Hvis alle regioner konkurrenceudsatte opgaver på sundhedsområdet, som den region, der konkurrenceudsætter mest (21,9 pct.), så kunne der i 2016 være konkurrenceudsat opgaver for yderligere 3,6 mia. kr., og den samlede konkurrenceudsættelsesgrad for regionerne ville være på 23,9 pct. Dette vil svare til en stigning på knap 19 pct.

Sundhedsområdet dækker over en lang række forskellige ydelser, herunder kernesundhedsydelser som lægekonsultationer og sygebehandling, samt støttefunktioner som rengøring og kantinedrift. Der er forskel på, hvor vanskeligt det er, at konkurrenceudsætte disse ret forskellige ydelser. Nogle opgaver har et eksisterende konkurrencedygtigt marked og er nemmere at kravspecifisere, mens andre områder, såsom kernesundhedsområderne, indeholder opgaver af mere kompleks karakter, og hvor der måske kan være behov for markedsmodning. Det kan gøre det vanskeligere at konkurrenceudsætte opgaven på kort sigt.

Der er imidlertid også forskel på, hvilke ydelser regionerne konkurrenceudsætter på områder, hvor ydelserne er mindre komplekse og derfor nemmere at konkurrenceudsætte. Eksempelvis er det ikke alle regioner, der har konkurrenceudsat hospitalsrengøring. For at få en idé om størrelsesordenen af denne opgave kan nævnes, at Region Syddanmark har udbudt deres hospitalsrengøring til en forventet kontraktværdi på 192 mio. kr. i 2017.

Støttefunktioner, som fx vaskeri, kantinedrift og håndværkerydelser, er andre opgaver, hvor der er forskel på, hvorvidt regionerne konkurrenceudsætter opgaverne, og om de varetager dem selv eller bruger en privat leverandør.

Regionerne konkurrenceudsætter flest opgaver inden for regional udvikling, opgaver som kollektiv trafik, kulturel virksomhed, erhvervsudvikling, uddannelse og miljø. Dette opgaveområde fylder dog relativt lidt i regionernes samlede antal af udbudsmulige opgaver. Opgaverne udgør 2,5 mia. kr. eller ca. 2,6 pct. af de samlede udbudsmulige opgaver i regionerne.

Hvis der tages udgangspunkt i den region, der har konkurrenceudsat mest inden for de enkelte områder, er der et potentiale for at konkurrenceudsætte de regionale opgaver på over fire mia. kr., jf. tabel 4.1.

Tabel 4.1 **Eksempler på potentiale for regioner fordelt på områder**

	Sundhed	Socialområdet	Regional udvikling	Administration
Yderligere konkurrenceudsat (i mio. kr.)	3.586,8	50,4	170,9	226,6
Samlede RIKU i pct.	23,9	20,2	20,3	20,4
Stigning i RIKU i pct.	18,7	0,3	0,9	1,2

Anm.: Beregningerne er lavet ud fra, at hver region konkurrenceudsatte, som den region, der har konkurrenceudsat mest i 2016. På sundhedsområdet er det Region Syddanmark med 21,9 pct., på socialområdet er det Region Sjælland med 56,7 pct., på regional udvikling er det Region Hovedstaden med 89,6 pct., og på administrationsområdet er det Region Midtjylland med 39,8 pct.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

4.3 Eksempler på potentiale i kommunerne

Der er en stor spredning i kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad. Dette indikerer, at der er et potentiale for øget konkurrenceudsættelse.

Forklaringen på spredningen kan ikke findes i kommunens størrelse, da der ikke er nogen særlig udtalt sammenhæng mellem kommunestørrelse¹⁴ og hverken vækst eller niveau for IKU'en, jf. bl.a. figur B4.1 og B4.2 i bilag.

Analysen *Kortlægning af kommunernes arbejde med udbud* fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2017) peger således på, at kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad primært afhænger af politisk vilje og prioritering og ikke så meget af udefrakommende forhold og rammebetingelser¹⁵.

Hvis kommunerne med en konkurrenceudsættelsesgrad under kommunernes samlede gennemsnit øgede deres IKU til gennemsnittet, ville der have været konkurrenceudsat for yderligere 9,2 mia. kr.

¹⁴ Målt på udbudsmulige opgaver.

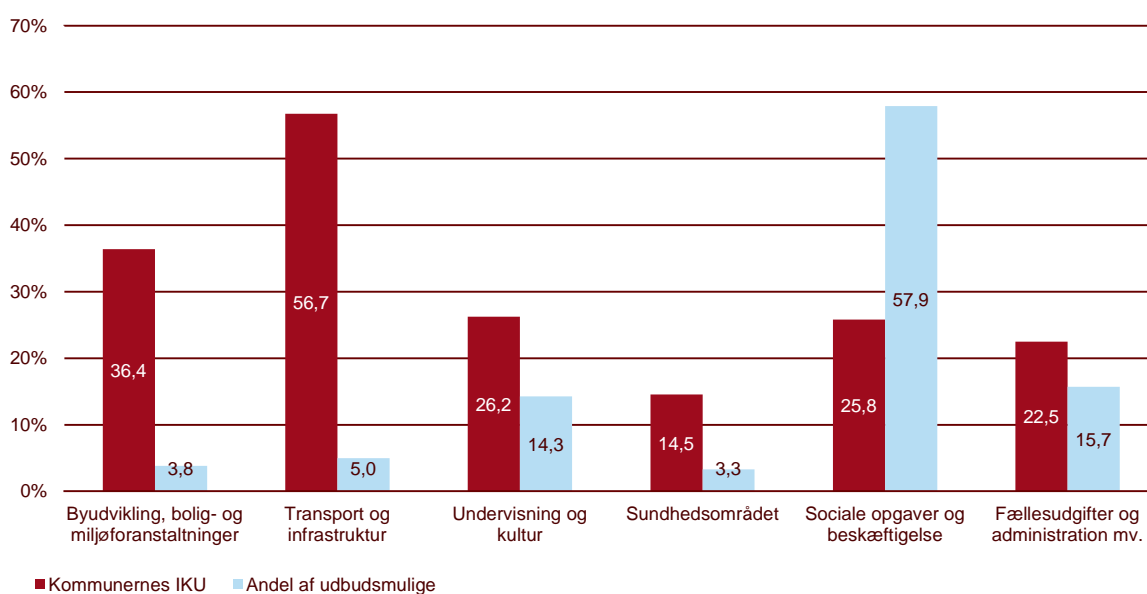
¹⁵ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyse: Kommunernes arbejde med konkurrenceudsættelse fra oktober 2017.

Om kommunernes potentiale fordelt på områdeniveau

Kommunernes opgaver, som er mulige at konkurrenceudsætte, fordeler sig på seks hovedkonti:

- » Hovedkonto 0: Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger
- » Hovedkonto 2: Transport og infrastruktur
- » Hovedkonto 3: Undervisning og kultur
- » Hovedkonto 4: Sundhed
- » Hovedkonto 5: Sociale opgaver og beskæftigelse
- » Hovedkonto 6: Fællesudgifter og administration m.v.

Figur 4.3 Konkurrenceudsættelse og udbudsmulige opgaver på forskellige områder i kommunerne

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Kommunerne konkurrenceudsætter en større del af de udbudsmulige opgaver inden for trafik og infrastruktur samt byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger, men konkurrenceudsættelsen er mindst inden for sundhedsområdet og administration, jf. figur 4.4.

Der konkurrenceudsættes mest på de tekniske områder, som omfatter opgaver såsom vejvedligeholdelse, vedligeholdelse af grønne anlæg, kirkegårde og fritidsanlæg samt snerydning. Det samme gælder inden for transport med opgaver såsom bus- og taxakørsel.

Disse opgaver udgør dog ikke så stor en andel af de udbudsmulige opgaver. Derfor er deres indflydelse på kommunernes samlede konkurrenceudsættelse mindre end en tilsvarende stigning i konkurrenceudsættelsesgraden fx på social- og beskæftigelsesområdet.

Social- og beskæftigelsesområdets udbudsmulige opgaver har en værdi på 133 mia. kr. Det vil derfor have betydning, hvis flere opgaver meningsfyldt kan konkurrenceudsættes på dette område. Til sammenligning var værdien af udbudsmulige opgaver inden for transport og infrastruktur samlet på godt 11 mia. kr. i 2016.

Kapitel 5

Fakta om danske udbud

I dette kapitel præsenteres forskellige fakta om danske udbud. Analysen tager udgangspunkt i alle EU-udbud og udbud under tærskelværdierne. Det skønnes, at der i 2017 er igangsat knap 2.700 EU-udbud i 2017.

Ordregiverne benytter sig i stigende omfang af *fleksible udbudsprocedurer*. Det kan tilskrives udbudslovens udvidede adgang til denne type udbudsprocedurer. Til gengæld faldt anvendelsen af udbudsformen *begrænset udbud*. Desuden er der sket et fald i annoncerede udbud under tærskelværdierne, hvilket skal ses i sammenhæng med, at myndigheder ikke længere er forpligtede til at annoncere mindre udbud.

Bygge- og anlægsarbejde, indkøb af varer og tjenesteydelser indgår i opgørelsen af de danske udbud.

5.1 Fordeling af udbudsprocedurer

Det rette valg af udbudsprocedurer kan medvirke til at sikre en effektiv konkurrence om de offentlige opgaver. Ordregiver skal vælge den procedure, der er bedst egnet til opgaven. Et vellykket udbud kræver normalt effektiv konkurrence om opgaven, samt at transaktionsomkostningerne begrænses til, hvad der er nødvendigt, og at udbudsmaterialet er præcist, så tilbudsgiverne har de bedste betingelser for at lave et optimalt løsningsforslag.

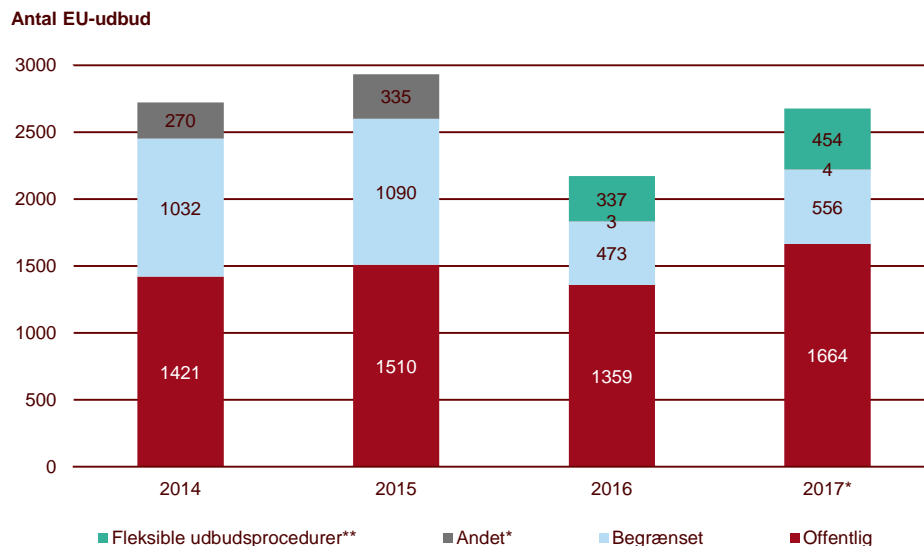
I 2017 er der skønsmæssigt udbudt knap 2.700 opgaver som EU-udbud¹⁶, jf. figur 5.1. Det er godt 500 flere udbud end i 2016, hvor niveauet dog var særligt lavt som følge af fremrykning af udbud til 2015 i lyset af indførslen af den nye udbudslov.

---

¹⁶ Skønnet er bygget på gennemsnittet af antal udbud de 10 foregående måneder.

Figur 5.1 Anvendte udbudsprocedurer ved EU-udbud

Anm.: *Kategorien "Andet" indeholder følgende udbudsformer: Konkurrencepræget dialog, udbud efter forhandling (udbudsdirektivet 2004), udbud efter forhandling (Forsyningsvirksomhedsdirektivet og Forsvarsdirektivet) samt uspecificeret.

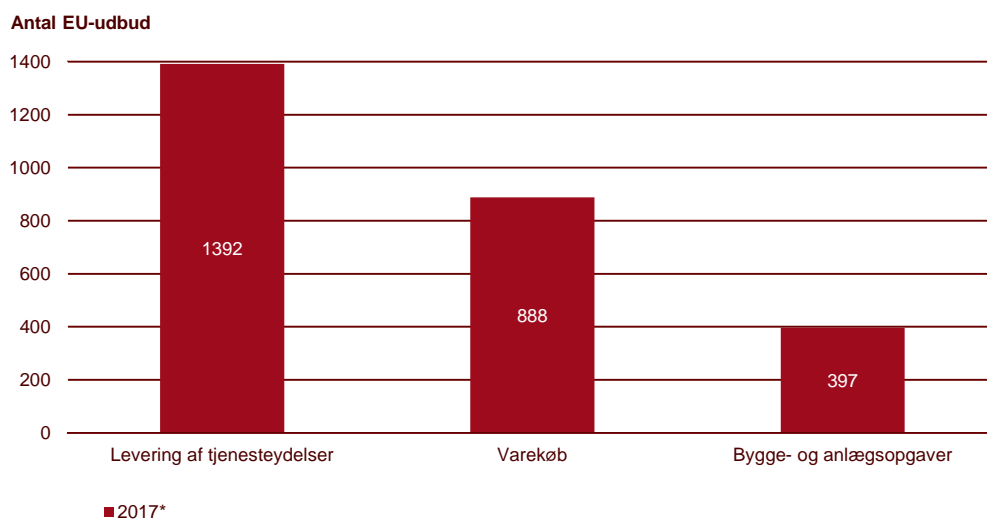
**"Fleksible udbudsprocedurer" udgør følgende udbudsprocedurer: Konkurrencepræget dialog, udbud med forhandling og innovationspartnerskaber. Opgørelsen af anvendte udbudsprocedurer ved EU-udbud fra 2017 er fremskrevet på baggrund af gennemsnittet for de 10 foregående måneder.

Kilde: Konkurrence- og forbrugerstyrelsens egne data ud fra TED-databasen.

Der anvendes flere udbud med fleksible udbudsprocedurer (dvs. konkurrencepræget dialog, udbud med forhandling, udbud efter forhandling, og innovationspartnerskaber) i 2017 sammenlignet med 2016. Dette tyder på, at de nye muligheder i udbudsloven fra januar 2016 anvendes i et stigende omfang. Med udbudsloven har ordregivere således fået udvidet adgang til at anvende de fleksible udbudsprocedurer. Det giver mulighed for mere dialog og samarbejde med henblik på at finde de bedste og mest effektive løsninger.

Der blev udbudt flest udbud af tjenesteydelser i 2017. Der er mere end tre gange så mange udbud af tjenesteydelser, end der er udbudte bygge- og anlægsopgaver.

Figur 5.2 Fordeling af opgavetype ved EU-udbud

Anm.: Opgørelsen af hhv. levering af tjenesteydelser, varekøb og bygge- og anlægsopgaver ved EU-udbud fra 2017 er baseret på en fremskrevet værdi fra gennemsnittet for de 10 foregående måneder.

Kilde: Konkurrence- og forbrugerstyrelsens egne data fra TED-databasen.

5.2 Udbud under tærskelværdierne

I 2016 blev der annonceret 755 udbud under tærskelværdierne, mens der skønsmæssigt annonceres 564 udbud under tærskelværdierne i år¹⁷. Denne reduktion i antallet af udbud under tærskelværdierne skal ses i sammenhæng med, at der ikke længere er pligt til at annoncere mindre udbud, der ikke er af grænseoverskridende interesse, jf. boks 4.1.

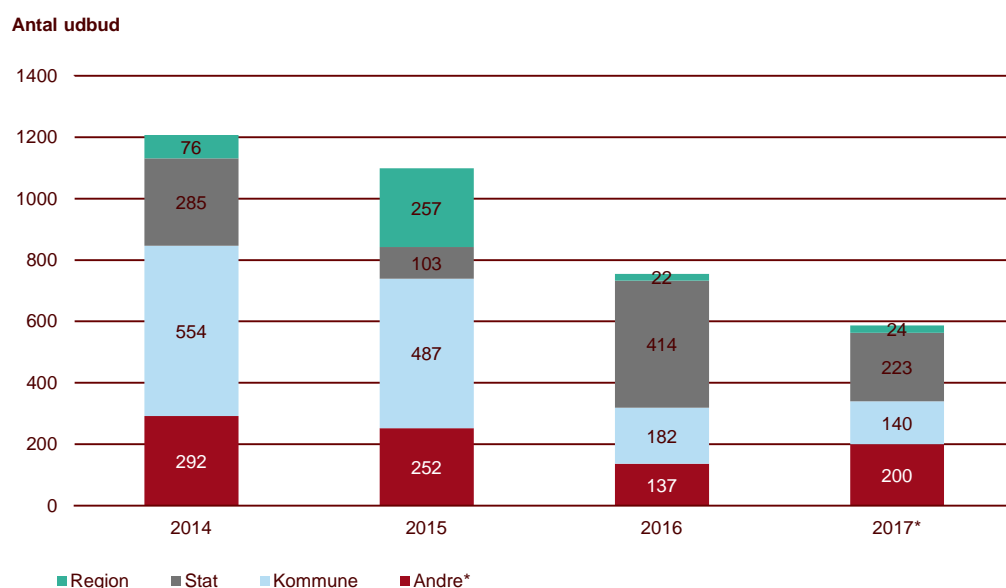
Boks 5.1 Ændring i annonce- ringspligt

Pligten til at annoncere offentlige varer og tjenesteydelseskontrakter efter den tidligere tilbuds-lovs afsnit II blev afskaffet med udbudsloven. Det betyder, at der ikke længere er krav om annoncering af offentlige varer- og tjenesteydelseskontrakter, når udbuddet er under 1.558.409 kr. (kommuner/regioner) og 1.006.628 kr. (staten) og er uden grænseoverskridende interesse. Formålet med ændringen er at begrænse de transaktionsomkostninger, der har været forbundet med de små indkøb. Indkøb under EU-tærskelværdierne og uden grænseoverskridende interesse kan derfor foregå enklere og mere direkte. Ved udbud under tærskelværdierne skal ordregiver stadig indkøbe på markedsmæssige vilkår og følge de forvaltningsmæssige principper.

¹⁷ Skønnet er bygget på gennemsnittet af antal udbud de 10 foregående måneder.

Staten er den ordregiver, der annoncerer flest udbud under tærskelværdierne på Udbud.dk, jf. figur 5.2. Regionerne og ordregivere fra kategorien "Andre" har øget deres antal annoncerede udbud fra 2016 til 2017. Annoncering af udbud under tærskelværdierne kan være en fordel for ordregiver, hvis det kan medføre flere tilbud, som kan skærpe konkurrencen om opgaven. Samtidig skal der annonceres, hvis udbuddet har grænseoverskridende interesse. Dette krav gælder i hele EU, og kravet forøger dermed også danske virksomheders mulighed for at få adgang til offentlige opgaver i hele EU.

Figur 5.3 Udbud under tærskelværdierne fordelt på myndigheder

Anm.: Opgørelsen af udbud under tærskelværdierne i 2017 er fremskrevet på baggrund af gennemsnittet for de 10 foregående måneder i 2017. "Andre" dækker over offentlige virksomheder såsom forsyningsvirksomheder.

Kilde: Udbud.dk

5.3 Bekendtgørelser om indgået kontrakt

I forbindelse med et EU-udbud skal der ved kontraktindgåelse udarbejdes en bekendtgørelse. I 11 pct. af tilfældene udarbejdes denne bekendtgørelse om indgået kontrakt (BOIK) ikke, efter et udbud er afsluttet. Det viser en gennemgang foretaget af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i 2017.

BOIK'en indeholder information om, hvor mange tilbud ordregiver modtog på udbuddet, hvem der vandt kontrakten m.v. og skal være med til at sikre gennemsigtighed i udbuddene.

Indsendelse af BOIK har også betydning for ordregiver, da klagefristen for udbuddet fastsættes fra den dag, hvor bekendtgørelsen bliver offentliggjort¹⁸.

Forpligtelsen til at lave en BOIK gælder for alle udbudsprocedurer, og den pålægger ordregivere at indsende bekendtgørelsen til EU's publikationskontor senest 30 dage efter indgåelsen af kontrakten.

---

¹⁸ Bekendtgørelse af lov om Klagenævnet for Udbud § 7, stk. 2, nr. 1.

Kapitel 6

Analyser og vejledninger i 2017

Dette kapitel indeholder et overblik over analyser og vejledninger om udbudsområdet, der er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i 2017. Alle de nævnte vejledninger og analyser kan findes på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside www.kfst.dk.

6.1 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyser

Bedre adgang til udbud for små og mellemstore virksomheder

Evalueringen af opdel eller forklar-princippet viser, at andelen af EU-udbud, der opdeles i mindre delaftaler, er steget. Dog er der relativt mange offentlige ordregivere, der undlader at forklare, hvorfor kontrakterne ikke er blevet opdelt. En del offentlige ordregivere efterlever således ikke opdel eller forklar-princippet. Princippet blev indført med den nye udbudslov og forpligter ordregivere til at vurdere, om det er hensigtsmæssigt at opdele en kontrakt i delaftaler.

Evalueringen er offentliggjort i maj 2017.

Evaluering af følg eller forklar-princippet om sociale klausuler for statslige ordregivere

Der er i 2017 foretaget en evaluering af, hvorvidt følg eller forklar-princippet har ført til flere offentlige udbud med sociale klausuler. Evalueringen viser, at antallet af udbud med sociale klausuler, dvs. hvor princippet er fulgt, er på 60,8 pct., og at antallet af praktikpladser er steget i 2016.

Evalueringen er offentliggjort i august 2017.

Kommunernes arbejde med konkurrenceudsættelse

I analysen er det undersøgt, hvordan kommuner konkurrenceudsætter deres opgaver, og hvilke faktorer der påvirker, at nogle kommuner konkurrenceudsætter mere end andre. Det konkluderes bl.a., at geografi og kommunestørrelse har mindre betydning. Analysen er udarbejdet på baggrund af interview med en række kommuner og en spørgeskemaundersøgelse blandt udbuds- og indkøbsafdelingerne i de danske kommuner.

Analysen er offentliggjort i oktober 2017.

Private virksomheders transaktionsomkostninger ved offentlige udbud – en survey-undersøgelse på tværs af brancher

Undersøgelsen giver et overblik over transaktionsomkostninger i offentlige udbud. Rapporten viser, at virksomhedernes transaktionsomkostninger varierer betydeligt på tværs af de otte brancher, som indgår i undersøgelsen. De højeste transaktionsomkostninger findes blandt virksomheder inden for videnrådgivningsbranchen. Undersøgelsen baserer sig på spørgeskemaer sendt ud til virksomheder inden for otte brancher, hvor stat, regioner og kommuner regelmæssigt udbyder opgaver. I alt drejer det sig om cirka 4.112 virksomheder. Desuden er undersøgelsen baseret på litteraturstudier samt kvalitativ viden fra interview med brancheorganisationer og udvalgte virksomheder inden for de pågældende brancher.

Projektet er gennemført i samarbejde mellem Center for forskning i offentligt-privat samspil (COPS) og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og blev offentliggjort i august 2017.

6.2 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledninger og klageaktivitet

Skattemæssige forhold i offentlige udbud

Denne vejledning har til formål at tilvejebringe klarhed om, i hvilket omfang offentlige ordregivere kan inddrage skattemæssige forhold i forhold til at udelukke virksomheder, der har begået skattesvig. Vejledningen redegør for mulighederne for at stille krav om en særlig skattepolitik og vejleder i, hvordan mulighederne omsættes til praksis i forbindelse med et udbud.

Denne vurdering er baseret på en række forskellige, konkrete problemstillinger og situationer, som er beskrevet nærmere i vejledningen.

Vejledningen er offentliggjort i juni 2017.

ESPD – Dokumentation og e-Certis

Det fremgår af udbudsloven, at ordregivere skal kræve, at ansøgere eller tilbudsgivere benytter det fælles europæiske udbudsdokument ESPD. Vejledningen om ESPD beskriver i ord og billeder, hvordan man som ordregiver opretter et ESPD, og hvordan ansøgere og tilbudsgivere udfylder et ESPD fra en ordregiver på Europa-Kommissionens ESPD-tjeneste. Desuden fremgår det i vejledningen:

- » Hvilken endelig dokumentation ordregivere skal kræve oplyst i et ESPD.
- » Hvornår dokumentationen skal afleveres.
- » Fristerne samt gyldighedsperioden for dokumentationen.

Vejledningen er offentliggjort i juni 2017.

Klagenævnet for Udbudskendelse af 8. august 2017 (Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mod Region Midtjylland)

Den 15. december 2016 indbragte Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en klage vedrørende Region Midtjyllands offentliggjorte evalueringsmetode i et udbud af anæstesiapparater og -monitører. Sigtet var at skabe klarhed om, hvorvidt der i henhold til den nye udbudslov stilles krav om at offentliggøre hældningsgraden for en lineær pointmodel, før tilbuddene er modtaget. Klagenævnet for Udbud fastslog, at udbudslovens § 160, stk. 1, ikke indeholder hjemmel til at stille krav om oplysning af hældningsgraden i en lineær pointmodel. Selvom der er tale om en vurdering af en konkret pointmodel, er det vurderingen, at afgørelsen er med til at skabe mere klarhed om tolkning af udbudslovens § 160, stk. 1, og de pågældende pointmodeller, der ofte anvendes i Danmark. Vejledning om evalueringsmetoder er på den baggrund under revision.

Bilag

Tabel B 2.1 Offentlige indkøb (mia. kr.)

	2012	2013	2014	2015	2016
Off. virksomheder m.v.	83,0	85,5	82,4	82,2	82,3*
Kommuner	84,1	84,6	85,9	87,3	90,1
Stat	63,8	63,0	63,5	63,9	63,1
Regioner	59,3	59,2	60,3	61,9	63,2
I alt	290,2	292,3	292,0	295,3	298,6*
Bruttonationalprodukt (BNP)	1.895,0	1.929,7	1.977,3	2.027,2	2.064,8
Indkøb i pct. af BNP	15,3	15,1	14,8	14,6	14,5

Note *: Alle tal for offentlige virksomheder er endnu ikke offentliggjort fra Danmarks Statistik for 2016 (OFF14). Tallet fra 2015 er benyttet i tal fra OFF14.

Anm.: Alle beløb er angivet i løbende priser.

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, OFF3 (af lønning af ansatte, forbrug i produktionen og sociale ydelser i naturalier), OFF14 (forbrug i produktionen og af lønning af ansatte for henholdsvis offentlige selskabslignende virksomheder og offentlige selskaber) og NAN1 (bruttonationalprodukt i løbende priser).

Tabel B2.2 Offentlige indkøb og aflønning af offentligt ansatte (mia. kr.)

	2012	2013	2014	2015	2016
Offentlige indkøb	290,2	292,3	292,0	295,3	298,6*
Aflønning af offentligt ansatte	344,1	345,6	350,8	355,1	356,7
I alt	634,3	637,8	642,8	650,4	655,3*
Bruttonationalprodukt (BNP)	1.895,0	1.929,7	1.977,3	2.027,2	2.064,8
Indkøb og lønudgifter i pct. af BNP	33,5	33,1	32,5	32,1	31,7

Note *: Alle tal for offentlige virksomheder er endnu ikke offentliggjort fra Danmarks Statistik for 2016 (OFF14). Tallet fra 2015 er benyttet i tal fra OFF14.

Anm.: Alle beløb er angivet i løbende priser.

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, OFF3 (af lønning af ansatte, forbrug i produktionen og sociale ydelser i naturalier), OFF14 (forbrug i produktionen og af lønning af ansatte for henholdsvis offentlige selskabslignende virksomheder og offentlige selskaber) og NAN1 (bruttonationalprodukt i løbende priser).

Tabel B 3.1 Kommunernes IKU og ændring i IKU i procentpoint

Kommune	Kommunetype	IKU 2015	IKU 2016	Ændring i IKU 2015-2016 (procent point)
Samlet		26,5	26,9	0,4%
Albertslund	Bykommune	27,4	26,4	-1,0%
Allerød	Bykommune	30,7	32,7	2,0%
Assens	Landkommune	26,4	27,0	0,6%
Ballerup	Bykommune	26,0	24,5	-1,5%
Billund	Landkommune	24,7	26,3	1,6%
Bornholm	Yderkommune	25,0	25,7	0,7%
Brøndby	Bykommune	25,5	25,2	-0,3%
Brønderslev	Landkommune	25,3	30,2	4,9%
Dragør	Bykommune	23,7	23,6	-0,1%
Egedal	Bykommune	26,1	29,1	3,0%
Esbjerg	Landkommune	26,2	25,9	-0,3%
Fanø	Landkommune	28,0	28,2	0,2%
Favrskov	Mellekommune	26,5	27,5	1,0%
Faxe	Mellekommune	26,7	26,3	-0,4%
Fredensborg	Bykommune	28,2	29,1	0,9%
Fredericia	Mellekommune	23,4	24,0	0,6%
Frederiksberg	Bykommune	26,6	28,9	2,3%
Frederikshavn	Landkommune	20,4	25,4	5,0%
Frederikssund	Bykommune	32,2	31,3	-0,9%
Furesø	Bykommune	26,3	27,8	1,5%
Faaborg-Midtfyn	Landkommune	26,8	26,8	0,0%
Gentofte	Bykommune	30,0	29,1	-0,9%
Gladsaxe	Bykommune	26,8	26,4	-0,4%
Glostrup	Bykommune	24,6	26,6	2,0%
Greve	Bykommune	34,6	33,6	-1,0%
Gribskov	Bykommune	49,0	50,4	1,4%
Guldborgsund	Landkommune	31,4	28,8	-2,6%
Haderslev	Landkommune	24,1	24,5	0,4%
Halsnæs	Mellekommune	27,8	29,6	1,8%
Hedensted	Landkommune	25,0	24,8	-0,2%
Helsingør	Bykommune	23,8	24,5	0,7%
Herlev	Bykommune	26,8	31,0	4,2%
Herning	Landkommune	26,5	26,6	0,1%
Hillerød	Bykommune	33,4	31,3	-2,1%
Hjørring	Landkommune	25,7	26,3	0,6%
Holbæk	Mellekommune	32,3	32,8	0,5%
Holstebro	Landkommune	31,1	29,8	-1,3%
Horsens	Mellekommune	23,8	25,5	1,7%
Hvidovre	Bykommune	21,2	21,1	-0,1%
Høje-Taastrup	Bykommune	25,7	27,9	2,2%

Hørsholm	Bykommune	34,3	34,7	0,4%
Ikast-Brande	Landkommune	27,6	27,9	0,3%
Ishøj	Mellemkommune	27,2	26,3	-0,9%
Jammerbugt	Landkommune	35,8	35,8	0,0%
Kalundborg	Landkommune	26,5	27,3	0,8%
Kerteminde	Landkommune	22,7	23,2	0,5%
Kolding	Bykommune	26,4	27,8	1,4%
København	Bykommune	24,6	24,1	-0,5%
Køge	Bykommune	30,2	31,0	0,8%
Langeland	Yderkommune	22,9	22,4	-0,5%
Lejre	Bykommune	25,6	25,7	0,1%
Lemvig	Yderkommune	23,3	22,8	-0,5%
Lolland	Yderkommune	26,2	27,0	0,8%
Lyngby-Taarbæk	Bykommune	27,2	24,7	-2,5%
Læsø	Yderkommune	35,7	38,2	2,5%
Mariagerfjord	Landkommune	22,4	25,0	2,6%
Middelfart	Mellemkommune	27,8	28,1	0,3%
Morsø	Yderkommune	27,8	27,6	-0,2%
Norddjurs	Yderkommune	23,7	23,0	-0,7%
Nordfyn	Landkommune	25,0	26,1	1,1%
Nyborg	Landkommune	22,0	22,1	0,0%
Næstved	Mellemkommune	26,4	27,4	1,0%
Odder	Mellemkommune	29,3	29,1	-0,2%
Odense	Bykommune	28,7	28,3	-0,4%
Odsherred	Landkommune	33,0	33,7	0,7%
Randers	Landkommune	23,8	23,2	-0,6%
Rebild	Landkommune	22,5	22,5	0,0%
Ringkøbing-Skjern	Yderkommune	25,0	25,3	0,3%
Ringsted	Mellemkommune	32,0	32,6	0,6%
Roskilde	Bykommune	24,4	25,3	0,9%
Rudersdal	Bykommune	26,2	26,2	0,0%
Rødovre	Bykommune	25,5	26,4	0,9%
Samsø	Yderkommune	24,5	23,2	-1,3%
Silkeborg	Mellemkommune	27,2	28,7	1,5%
Skanderborg	Bykommune	23,9	27,5	3,6%
Skive	Yderkommune	22,3	21,8	-0,5%
Slagelse	Mellemkommune	28,2	29,8	1,6%
Solrød	Bykommune	34,2	33,6	-0,6%
Sorø	Mellemkommune	26,9	27,6	0,7%
Stevns	Mellemkommune	29,5	31,1	1,6%
Struer	Yderkommune	26,5	25,8	-0,7%
Svendborg	Landkommune	23,1	24,0	0,9%
Syddjurs	Landkommune	27,2	25,7	-1,5%
Sønderborg	Landkommune	21,8	22,6	0,8%
Thisted	Yderkommune	26,4	27,4	1,0%
Tønder	Yderkommune	22,8	24,3	1,5%

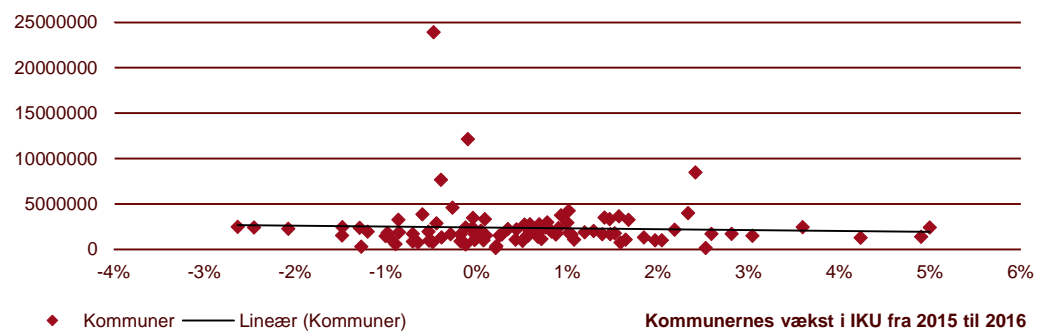
Tårnby	Mellemkommune	18,1	20,9	2,8%
Vallensbæk	Bykommune	25,5	24,6	-0,9%
Varde	Yderkommune	29,0	27,8	-1,2%
Vejen	Landkommune	26,7	26,8	0,1%
Vejle	Mellemkommune	27,4	28,4	1,0%
Vesthimmerlands	Yderkommune	32,4	33,6	1,2%
Viborg	Landkommune	27,4	27,4	0,0%
Vordingborg	Landkommune	29,3	30,6	1,3%
Ærø	Yderkommune	17,4	17,6	0,2%
Aabenraa	Landkommune	26,6	26,5	-0,1%
Aalborg	Bykommune	26,2	28,6	2,4%
Aarhus	Bykommune	24,4	24,3	-0,1%

Anm.: Ændringen i IKU er opgjort i procentpoint.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet

Figur B 4.1 Sammenhæng mellem kommunernes udbudsmulige opgaver og ændring i IKU 2016

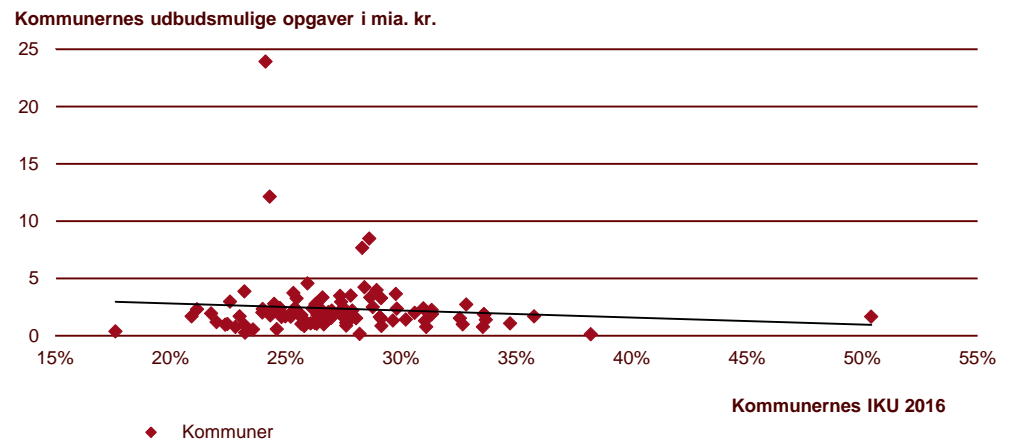
Kommunernes udbudsmulige opgaver i mia. kr.

Anm.: Lineær (kommuner) angiver det lineære forhold mellem figurens punkter, som viser forholdet mellem kommunernes ændring i IKU og udbudsmulige opgaver i mia. kr. Hældningen på linjen er 0,9 mio. kr., ved en ændring i IKU'en på ét procentpoint. Ændring i IKU er målt som den procentpointvise ændring siden 2015. Sammenhængen er ikke signifikant.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.

Figur B 4.2 Sammenhæng mellem kommunernes udbudsmulige opgaver og IKU 2016

Anm.: Lineær (kommuner) angiver det lineære forhold mellem figurens punkter, som viser forholdet mellem kommunernes IKU og udbudsmulige opgaver i mia. kr. Hældningen på linjen er -6 mio. kr. ved en ændring i IKU på ét procentpoint. Sammenhængen er ikke signifikant.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet og egne beregninger.